

LISZAJ TWARDZINOWY

S R O M U

Liszaj twardzinowy to przewlekła choroba skóry, która dotyczy głównie narządów płciowych.

01

Co to jest?

Liszaj twardzinowy to przewlekła choroba skóry, która dotyczy głównie narządów płciowych. Zwykle zaczyna się w okresie menopauzy, ale może wystąpić w każdym wieku. Występuje u co najmniej 1 na 1000 kobiet, rzadko dotyczy mężczyzn i dzieci. Niezbyt często zajęta jest skóra poza obszarem narządów płciowych. Objawia się białymi, delikatnymi plamami na skórze, które czasami mogą wyglądać na pomarszczone, może również mieć błyszczącą gładką powierzchnię.

02

Co jest przyczyną liszaja?

Przyczyna liszaja twardzinowego jest nieznana. Może się wiązać u niektórych pacjentów (i/lub ich bliskich krewnych) z chorobami autoimmunologicznymi, takimi jak zaburzenia tarczycy lub bielactwo nabyte. Choroby autoimmunologiczne występują, gdy komórki i białka używane przez organizm do zwalczania infekcji zaczynają uszkadzać własne tkanki organizmu i uniemożliwiać ich normalne działanie. Twój lekarz może wykonać badania krwi w celu sprawdzenia chorób autoimmunologicznych. Objawy liszaja może nasilić podrażnienie skóry, takie jak drapanie, oraz wszelkie infekcje wywołane przez drożdżaki lub bakterie.

Liszaj twardzinowy nie jest infekcją i nie można się nim zarazić. Nie można go przekazać partnerowi seksualnemu. Czasami choroba może wystąpić u członków rodziny, ale ryzyko jej wystąpienia jest nieznane.

**LISZAJ
TWARDZINOWY**

S R O M U

03

Jakie są objawy ?

- najczęstszym objawem jest swędzenie może zakłócać sen.
- u niektórych kobiet występuje ból i pieczenie, szczególnie podczas stosunku. W wyniku drapania skóry mogą wystąpić drobne pęknięcia (szczeliny) i nadżerki. Może to zwiększyć dolegliwości bólowe. Jeśli pęka skóra wokół odbytu, może wystąpić ból podczas wypróżnień.
- skóra staje się blada i zbieleła. Zmiany mogą być miejscowe lub obejmować cały srom i okolice wokół odbytu.
- niekiedy zmiany mają postać fioletowo - czerwonych plam na białym tle. Są spowodowane niewielkimi obszarami krwawienia do skóry, często z powodu drapania.
- mogą pojawić się zbliznowacenia z powodu zmniejszenia objętości tkanek sromu (wargi wewnętrzne) lub pojawić się zwężenie wejścia do pochwy, co może powodować ból podczas współżycia oraz rzadziej ból podczas oddawania moczu.
- liszaj twardzinowy nie występuje w pochwie.

Niektórzy kobiety nie mają żadnych objawów, a zmiany na skórze są diagnozowane „przypadkowo” podczas wizyty lekarskiej z innego powodu.

U około 10% kobiet z liszajem twardzinowym sromu białe plamy mogą być widoczne na skórze w innych miejscach. Typowe miejsca znajdują się na plecach, w okolicy talii i pod biustem.

**LISZAJ
TWARDZINOWY**

S R O M U

04

Jak to się diagnozuje?

Lekarze znający tę chorobę mogą ją zdiagnozować, patrząc na skórę, obserwując zwykle charakterystyczny wygląd. Diagnozę potwierdza się czasem biopsją skóry, która polega to na pobraniu małego wycinka skóry, po znieczuleniu miejscowym środkiem znieczulającym, a następnie oglądaniu skóry pod mikroskopem (badanie histopatologiczne). To prosta procedura zabiegowa, którą można wykonać w gabinecie lekarskim.

05

Na czym polega leczenie?

Nie ma lekarstwa na liszaja twardzinowego, ale objawy zwykle można bardzo dobrze kontrolować za pomocą silnych maści sterydowych. Dzięki zastosowaniu maści wygląd i grubość skóry sromu mogą ulec poprawie. Jeśli jednak są już zbliznowacenia, nie można ich cofnąć. Właściwe leczenie powinno zapobiegać rozwojowi dalszych stanów zapalnych i zbliznowaceń (zrosty).

Najskuteczniejszym sposobem leczenia liszaja twardzinowego jest bardzo silna maść steroidowa do stosowania miejscowego, taka jak propionian klobetazolu lub halobetazol. Można je bezpiecznie stosować w okolicy narządów płciowych w tym wskazaniu. Twój lekarz poinstruuje Cię jak korzystać z leczenia. Na ogół do leczenia skóry sromu wystarcza ilość maści wielkości ziarnka grochu. Mała tubka 15-30 g powinna wystarczyć na 6 miesięcy lub dłużej. Leczenia nie należy przerywać, chyba że zaleci to lekarz, ponieważ liszaj twardzinowy może nawracać lub postępować w przypadku przerwania leczenia. Oprócz silnych maści steroidowych, wielu pacjentów uważa, że proste środki nawilżające, takie jak zwykła wazelina, mogą przynieść dodatkową ulgę.

Należy unikać wszelkich podrażnień skóry, ponieważ podrażnienie nasila dolegliwości z powodu liszaja. Wszelkie infekcje wywołane przez drożdżaki lub bakterie powinny być leczone. Lepiej jest delikatnie obmywać skórę sromu srom opuszkami palców i ciepłą wodą. Niektóre kobiety wolą opłukiwać roztworem soli fizjologicznej (ćwierć łyżeczki soli rozpuszczonej w szklance wody).

Czasami możesz czuć swędzenie. Sytuacja może się pogarszać w określonej porze, zwykle w nocy, a wiele kobiet zaostrza dolegliwości przez drapanie się. Wiele kobiet drapie się nocami, często kobiety nie mogą powstrzymać się od drapania. Reakcja swędzenie-drapanie jest normalna, ale leczenie maścią steroidową i emolientem bywa bardzo pomocne. Drapanie okolicy narządów płciowych jest potencjalnie szkodliwe, ponieważ może uszkodzić skórę i przedłużyć utrzymywanie się objawów. Mogą być tylko 2 strategie, których możemy zastosować w walce ze świądem.

Po pierwsze, choroba powinna być prowadzona prawidłowo (jest to zajęcie dla Ciebie i Twojego lekarza).

Po drugie odwracanie uwagi, które możesz zrobić tylko Ty. Na przykład, jeśli odczuwasz świąd nie do zniesienia kiedy pozostajesz w łóżku, nie leż beczynnie, kiedy trudno się oprzeć drapaniu. Zamiast tego wstań i znajdź coś, co zajmie twoje ręce i koncentrację. Kiedy poczujesz, że napięcie spowodowane swędzeniem ustaje, spróbuj wrócić do łóżka. Miejmy nadzieję, że po krótkim czasie poczujesz się lepiej. Lek przeciwhistaminowy pierwszej generacji, taki jak hydroksyzyna, przyjmowany przed snem może kontrolować świąd. Najlepiej mieć krótko spiłowane paznokcie, aby drapanie we śnie nie spowodowało zbyt dużych obrażeń.

Jeśli stosunek jest bolesny, pomocne mogą być naturalne lubrykanty. Jeśli suchość jest problemem, a jesteś po menopauzie, zapytaj swojego lekarza o estrogeny dopochwowe. Należy unikać bolesnych stosunków.

06

Co dzieje się w dłuższej perspektywie u dzieci z liszajem twardzinowym?

Choroba zwykle ustępuje w wieku młodzieńczym (po pokwitaniu), ale niektóre nastolatki nadal mają objawy i wymagają przedłużonej opieki. Na szczęście nie wpływa to na ich przyszłą zdolność do posiadania dzieci.